

Suomen Valokuvajärjestöjen Keskusliitto
Finlands Fotorganisationers Centralförbund
The Central Association of Finnish Photographic Organizations
Zentralverband der Fotografieorganisationen Finnlands

FINNFOTO

Finnfoto tiedottaa

Valokuvan teostaso / Lyhennelmä Tekijänoikeusneuvoston lausunnosta 2013:3/27.03.2013

Tärkeä päätös valokuvaajille.

Tekijänoikeusneuvosto sai lausuntopyynnön koskien valokuvan teoskynnystä. Kyseessä oli edesmenneen freelance-valokuvaaja Kalle Kultalan ottamasta valokuvasta, jossa presidentti Urho Kekkonen ja Rafael Seppälä, Max Jakobson sekä Ahti Karjalainen lukevat Neuvostoliiton noottia Havaijilla 1961. Ao. kuva on julkaistu vuosien saatossa useissa julkaisuissa muun muassa ns. noottirikriisiä käsittelevien artikkelien kuvituksena.

Hakijan käsityksen mukaan kyseessä on valokuva eikä valokuvateos. Tätä hän perustelee sillä, että valokuvan tekijällä tuskin on ollut mahdollisuutta asetella noottikriisin hiljentämiä valtiomiehiä tai muutenkaan juuri vaikuttaa kuvan sisältöön. Hakijan mielestä lopputulos olisi ollut olennaisesti sama, jos kuvan olisi ottanut joku toinen lehtikuvaaja. Hakijan mielestä kyseessä on samankaltainen valokuva, jollaista tekijänoikeusneuvosto käsittelee lausunnossaan TN 2003:6 (Paavo Nurmi).

Hakija toteaa, että noottikriisistä on juuri tullut kuluneeksi 50 vuotta. Hakijan tulkinnan mukaan tämän aihetta koskevan valokuvan suoja-aika päättyy 1.1.2012. Jos ao. valokuva ylittää teoskynnyksen, sen suoja-aika päättyisi vasta 1.1.2061.

Jos kyseessä on valokuva, joka jää teoskynnyksen alapuolelle, sitä on hakijan käsityksen mukaan mahdollista käyttää 1.1.2012 jälkeen esimerkiksi Wikipediassa Noottikriisi-artikkelin kuvituksena. Jos kyseessä on valokuvateos, näin ei luonnollisesti voida menetellä.

Valokuvat, jotka eivät yllä teostasoon, saavat tekijänoikeuslain 49 a §:n mukaista suojaa. Kyseisen lainkohdan mukaan valokuvaajalla on yksinomainen oikeus määrätä valokuvasta, muuttamattomana tai muutettuna, valmistamalla siitä kappaleita ja saattamalla se yleisön saataviin. Saman lainkohdan mukaan valokuvaajan oikeus valokuvaan on voimassa, kunnes 50 vuotta on kulunut sen vuoden päättymisestä, jona kuva valmistettiin.

Tekijänoikeuslain 55 §:n mukaan tekijänoikeusneuvosto antaa lausuntoja tekijänoikeuslain soveltamisesta. Näiden lausuntojen luonne ei ole sitova.

Lausuntoaan varten Tekijänoikeusneuvosto arvioi lausunnonhakijan toimittamaa laatuskannausta valokuvasta. Lisäksi Tekijänoikeusneuvosto pyysi vastineet myös kyseisen valokuvan oikeudenomistajalta eli STT-Lehtikuvalta, Suomen Valokuvajärjestöjen Keskusliitto Finnfoto ry:ltä ja Suomen valokuvataiteen museolta.

Tekijänoikeusneuvosto katsoi, että ao. valokuva ilmentää dramaattista tunnelmaa, jonka kuvaaja on rakentanut luovilla valinnoilla esimerkiksi valojen käytössä, ajoituksessa, syväterävyydessä sekä kuvan sommittelussa ja rajaamisessa. Suorittamansa kokonaisarvion perusteella tekijänoikeusneuvosto katsoi, että kyseinen valokuva on tekijänoikeuslain 1 §:ssä tarkoitettu teos. Teos valokuvaan suoja-aika on voimassa tekijänoikeuslain 43 §:n mukaisesti tekijän eliniän ja 70 vuotta tämän kuolinvuodesta.

SUOMEN VALOKUVAJÄRJESTÖJEN KESKUSLIITTO FINNFOTO RY

Finnfoto ry: Laivurinkatu 39, 00150 Helsinki puh. 045- 137 3540, <http://www.finnfoto.fi> ja <http://www.fotofinlandia.fi> email: toimisto@finnfoto.fi

Jäsenjärjestöt: Suomen Kameraseurojen Liitto ry Suomen Lehtikuvaajat ry Suomen ammattiluonnonvalokuvaajat ry Suomen Luonnonvalokuvaajat SLV ry Fimage ry (ent. Suomen Mainosvalokuvaajat ry) Suomen Ammattivalokuvaajat ry Valokuvauksen Opiskelijat ry Taidevalokuvaajat – Fotoart ry